

22127402

August 11, 2024

Student Information

Môn học: Toán Ứng dụng và Thống kê

Họ tên: Bế Lã Anh Thư

Lớp: 22CLC02

MSSV: 22127402

1 Giải thuật Ordinary least square

1.1 Bước 1: Phương trình hồi quy tuyến tính

Cho các hàm cơ bản $f_1(x), f_2(x), \dots, f_k(x)$, phương trình mô tả mô hình hồi quy tuyến tính như sau:

$$f(x) = \theta_1 f_1(x) + \theta_2 f_2(x) + \dots + \theta_k f_k(x)$$

với $\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_k \in \mathbb{R}$ được định nghĩa bởi vector $(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_k) \in \mathbb{R}^k$

1.2 Bước 2: Sử dụng thuật toán OLS (Ordinary Least Squares) tìm giá trị tối thiểu toàn cục của tổng bình phương sai số

RSS (Residual Sum of Squares) - tổng bình phương sai số giữa giá trị dự đoán của mô hình và giá trị thực tế trong dữ liệu.

$$RSS(\theta) = RSS(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_k) = \sum_{i=1}^N [y_i - (\theta_1 f_1(x_i) + \theta_2 f_2(x_i) + \dots + \theta_k f_k(x_i))]$$

1.3 Bước 3: Tạo ma trận X và ma trận Y tương ứng với phương trình

Tạo hai ma trận X và Y tương ứng với phương trình để giải quyết bài toán tối ưu. Ma trận X là ma trận chứa các giá trị tương ứng của các đặc trưng $f_i(x_i)$ tại từng điểm dữ liệu của x_i , ma trận Y chứa các giá trị kết quả y_i tương ứng. Ngoài ra ta tạo thêm một vector θ chứa các hệ số hồi quy b_i cần tìm.

$$X = \begin{bmatrix} f_1(x_1) & f_2(x_1) & \dots & f_k(x_1) \\ f_1(x_2) & f_2(x_2) & \dots & f_k(x_2) \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ f_1(x_N) & f_2(x_N) & \dots & f_k(x_N) \end{bmatrix} \in \mathbb{R}^{N \times k}, Y = \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_N \end{bmatrix} \in \mathbb{R}^{N \times 1}$$

Từ đó ta có được ma trận:

$$Y - X\theta = \begin{bmatrix} y_1 - (\theta_1 f_1(x_1) + \theta_2 f_2(x_1) + \dots + \theta_k f_k(x_1)) \\ \vdots \\ y_i - (\theta_1 f_1(x_i) + \theta_2 f_2(x_i) + \dots + \theta_k f_k(x_i)) \\ \vdots \\ y_N - (\theta_1 f_1(x_N) + \theta_2 f_2(x_N) + \dots + \theta_k f_k(x_N)) \end{bmatrix}$$

1.4 Bước 4: Giải pháp tối ưu tương ứng

Sau khi tìm được ma trận $Y - X\theta$ tương ứng, ta có được giá trị bình phương tối thiểu:

$$RSS(\theta) = \|Y - X\theta\|^2$$

Khi $k \leq N$ và $\text{rank}(X) = k$ (ma trận X có đủ bậc và có rank bằng k), giá trị θ tối ưu nhất để giảm thiểu $RSS(\theta)$ có thể được tính toán bằng công thức sau:

$$(X^T X)^{-1} X^T Y = \arg \min_{\theta \in \mathbb{R}^k} RSS(\theta)$$

2 Khai thác tập data

```
[2]: # import thư viện
from fractions import Fraction
import numpy as np
import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
```

```
[3]: df = pd.read_csv('wine.csv', sep=';')
df.info()
```

```
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
```

```
RangeIndex: 1199 entries, 0 to 1198
```

```
Data columns (total 12 columns):
```

#	Column	Non-Null Count	Dtype
0	fixed acidity	1199 non-null	float64
1	volatile acidity	1199 non-null	float64
2	citric acid	1199 non-null	float64
3	residual sugar	1199 non-null	float64
4	chlorides	1199 non-null	float64
5	free sulfur dioxide	1199 non-null	float64
6	total sulfur dioxide	1199 non-null	int64
7	density	1199 non-null	float64
8	pH	1199 non-null	float64
9	sulphates	1199 non-null	float64
10	alcohol	1199 non-null	float64
11	quality	1199 non-null	int64

```
dtypes: float64(10), int64(2)
```

```
memory usage: 112.5 KB
```

```
[4]: df.describe()
```

```
[4]:
```

	fixed acidity	volatile acidity	citric acid	residual sugar \
count	1199.000000	1199.000000	1199.000000	1199.000000
mean	8.625271	0.519133	0.293353	2.564470
std	1.781795	0.179208	0.196751	1.264441
min	4.600000	0.120000	0.000000	0.900000
25%	7.300000	0.390000	0.120000	1.900000
50%	8.300000	0.500000	0.290000	2.200000
75%	9.600000	0.630000	0.450000	2.700000
max	15.900000	1.330000	1.000000	15.500000

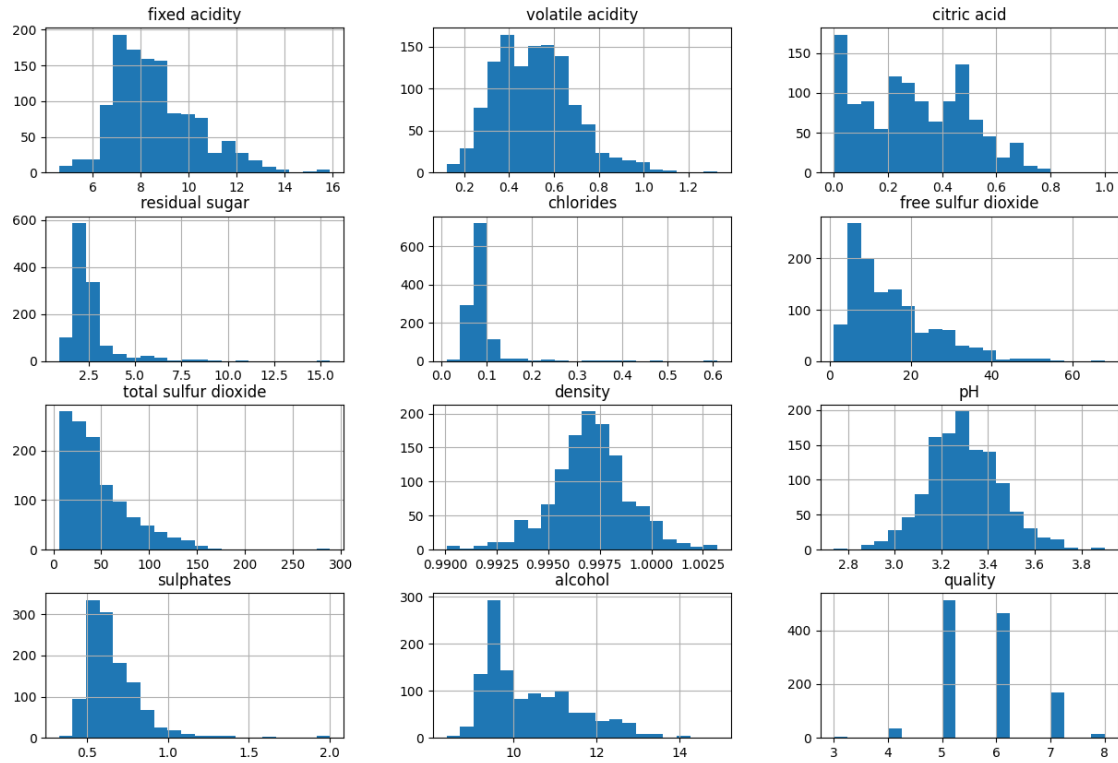

	chlorides	free sulfur dioxide	total sulfur dioxide	density \
count	1199.000000	1199.000000	1199.000000	1199.000000
mean	0.089266	15.242702	46.884070	0.997059
std	0.048310	10.210406	33.949177	0.001878
min	0.012000	1.000000	6.000000	0.990070
25%	0.071000	7.000000	21.000000	0.996000
50%	0.080000	13.000000	38.000000	0.997020
75%	0.092000	21.000000	63.000000	0.998175
max	0.611000	68.000000	289.000000	1.003200

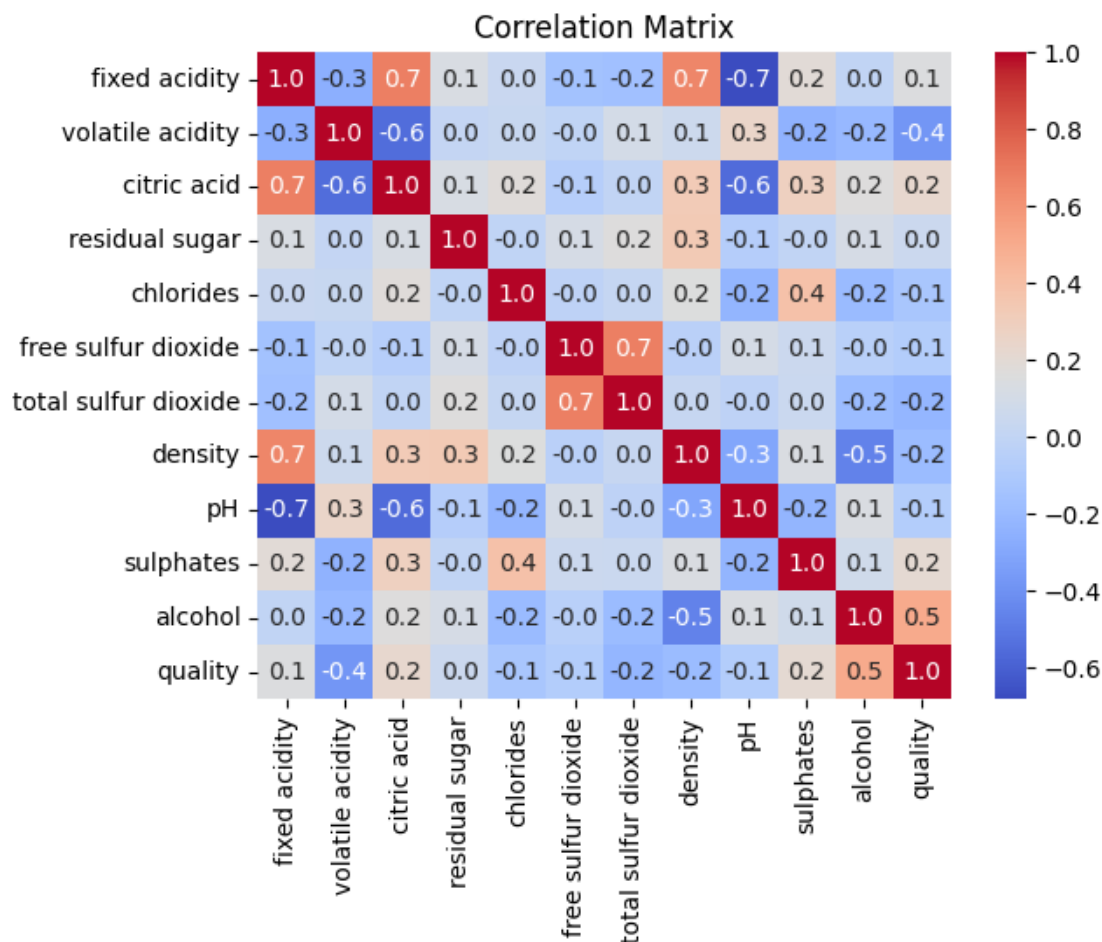

	pH	sulphates	alcohol	quality
count	1199.000000	1199.000000	1199.000000	1199.000000
mean	3.298582	0.665738	10.383069	5.664721
std	0.156161	0.175921	1.091891	0.809593
min	2.740000	0.330000	8.400000	3.000000
25%	3.195000	0.560000	9.500000	5.000000
50%	3.300000	0.620000	10.000000	6.000000
75%	3.390000	0.735000	11.000000	6.000000
max	3.900000	2.000000	14.900000	8.000000

```
[5]: df.hist(bins=20, figsize=(15, 10))  
plt.show()
```



```
[6]: # Phân tích tương quan giữa các đặc trưng và biến mục tiêu 'quality'
correlation_matrix = df.corr()
sns.heatmap(correlation_matrix, annot=True, fmt= '.1f', cmap='coolwarm')
plt.title('Correlation Matrix')
plt.show()
```



```
[7]: # Xem hệ số tương quan của từng đặc trưng với 'quality'
print(correlation_matrix['quality'].sort_values(ascending=False))
```

```
quality          1.000000
alcohol          0.505369
citric acid      0.228205
sulphates        0.211381
fixed acidity    0.149037
residual sugar   0.049020
free sulfur dioxide -0.074971
pH              -0.075664
chlorides        -0.124468
density          -0.192464
total sulfur dioxide -0.226884
volatile acidity -0.379885
Name: quality, dtype: float64
```

3 Các hàm bổ sung

```
[8]: def dot_product(v1, v2):
    '''
        tích vô hướng của 2 vector
    '''
    return sum(x*y for x, y in zip(v1, v2))

def swap_col(A, pre_index, new_index):
    '''
        swap 2 column of the matrix
    '''
    A[pre_index], A[new_index] = A[new_index], A[pre_index]

def subtract_vectors(a, b):
    '''
        subtract vector b from vector a
        size: nx1
        return vector size nx1
    '''
    return [[a[i][0] - b[i][0]] for i in range(len(a))]

def norm_product(vec):
    '''
        Tính chuẩn của các vector
    '''
    return dot_product([v[0] for v in vec], [v[0] for v in vec]) ** 0.5

def create_identity_matrix(n):
    '''
        create the identity matrix size nxn
    '''
    return [[1 if row == col else 0 for col in range(n)] for row in range(n)]

def print_matrix(A):
    '''
        print matrix
    '''
    for row in A:
        for element in row:
            try:
                element = float(element)
            except (ValueError, TypeError):
                pass
            print(Fraction(element).limit_denominator(1000), end=' ')
        print()
```

```

def gauss_jordan(A, I):
    """
        Generate the inversion matrix of A.
        Input: A - square matrix, size n×n, I - identity matrix, size n×n.
        Output: Inversion matrix of A, size n×n
    """
    n = len(A)
    m = len(A[0])
    pivot = {
        "row": 0,
        "col": 0
    }

    if (m!=n):
        # if matrix is not square
        return []

    while pivot["row"] < n and pivot["col"] < m:

        if A[pivot["row"]][pivot["col"]] == 0:
            change_pivot = False

            for row in range(pivot["row"] + 1, n):
                # if there is cell with value != 0 in same col with pivot, swap
                ↪ that row with pivot row.
                if A[row][pivot["col"]] != 0:
                    swap_col(A, pivot["row"], row)
                    swap_col(I, pivot["row"], row)
                    change_pivot = True
                    break

            if not change_pivot:
                # no non-zero element found in same column w pivot, move to the
                ↪ next column
                return []

        # eliminate to get leading 1
        leading = Fraction(1/A[pivot["row"]][pivot["col"]])
        for ele in range(m):
            A[pivot["row"]][ele] *= leading
            I[pivot["row"]][ele] *= leading

        # eliminate other col to zero
        for ele_row in range(n):
            if ele_row == pivot["row"]:
                continue
            coefficient = A[ele_row][pivot["col"]]

```

```

        for ele_col in range(m):
            if ele_col >= pivot["row"]:
                A[ele_row][ele_col] -= coefficient*A[pivot["row"]][ele_col]
                I[ele_row][ele_col] -= coefficient*I[pivot["row"]][ele_col]

        pivot["row"] += 1
        pivot["col"] += 1

    return I

def inversion(A):
    """
        create the inversion matrix of matrix A
    """
    I = create_identity_matrix(len(A))
    invertible_matrix = gauss_jordan(A, I)

    return invertible_matrix

def tranpose(A):
    """
        create the tranpose matrix of matrix A
    """
    return [[A[j][i] for j in range(len(A))] for i in range(len(A[0]))]

def multiply_matrix_matrix(A, B):
    """
        multiply 2 matrix.
        A: matrix size nxm
        B: matrix size mxp
        return: matrix size nxp
    """
    # Kiểm tra xem số cột của A có bằng số hàng của B không
    if len(A[0]) != len(B):
        raise ValueError("Số cột của A phải bằng số hàng của B để nhân ma trận.
↪")

    result = [[0 for _ in range(len(B[0]))] for _ in range(len(A))]

    for i in range(len(A)):
        for j in range(len(B[0])):
            for k in range(len(B)):
                result[i][j] += A[i][k] * B[k][j]

    return result

def calculate_rss(Y, X, theta):

```



```

'''
    calculate the RSS.
    Y: vector size nx1
    X: matrix size nxm
    theta: vector size mx1
'''

# calculate X.theta
X_theta = multiply_matrix_matrix(X, theta)

# calculate Y - X.theta
residuals = subtract_vectors(Y, X_theta)

rss = norm_product(residuals)

return rss

```

4 a) Sử dụng toàn bộ 11 đặc trưng đề bài cung cấp

4.1 Mô hình tuyến tính $Y = \theta_0 + \sum_{i=1}^N \theta_i X_i$

```

[12]: # tạo ma trận X và ma trận Y từ dataframe
X = df.drop("quality", axis=1).values.tolist() # features
Y = df["quality"].values.tolist() # target

# thêm X^0 vào X (giá trị 1)
X = [[1] + row for row in X]
Y = [[y] for y in Y]

# Tìm ma trận X^T.X
X_T = tranpose(X)
XTX = multiply_matrix_matrix(X_T, X)

# nghịch đảo ma trận X^T.X
XTX_inv = inversion(XTX)

# ma trận X^T.Y
XTY = multiply_matrix_matrix(X_T, Y)

# argmin(RSS)
theta = multiply_matrix_matrix(XTX_inv, XTY)

# tính chuẩn bình phương tối thiểu
rss = calculate_rss(Y, X, theta)

```

```
# xuất ra kết quả
print(f'Theta: {theta}')
print(f'Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = {rss}')
```

Theta: [[42.91716228888254], [0.047524752892812216], [-1.0687425805320174],
 [-0.26871082850601624], [0.03497426610914545], [-1.5972956049074156],
 [0.003487881376996127], [-0.0037983550575281244], [-39.46908086675103],
 [-0.24557590904441895], [0.7738407941076559], [0.26937749584209314]]
 Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 22.09471680779165

5 b) Sử dụng duy nhất 1 đặc trưng cho kết quả tốt nhất.

5.1 Mô hình tuyến tính $Y = \theta_0 + \theta_1 X$

```
[13]: def model(x, theta):
        return theta[0][0] + theta[1][0] * x

def draw_plot(X, Y, theta):
    """
        trực quan hóa dữ liệu bằng hàm plot
    """
    ts = np.linspace(min(X), max(X), 50)
    yts = [model(t, theta) for t in ts]
    # tạo plot
    plt.plot(X, Y, "o", color="blue")
    plt.plot(ts, yts, color="red")
    plt.show()

# tạo ma trận X và ma trận Y từ dataframe
X = df.drop("quality", axis=1).values.tolist() # features
Y = df["quality"].values.tolist() # target
features = df.drop("quality", axis=1).columns.tolist()
min_rss = np.inf
min_feature = None

for i in range(len(features)):
    X_i_or = [[row[i]] for row in X]

    # thêm theta_0 vào X (giá trị 1)
    X_i = [[1] + row for row in X_i_or]
    Y_i = [[y] for y in Y]

    # Tìm ma trận  $X^T X$ 
    X_T = tranpose(X_i)
    XTX = multiply_matrix_matrix(X_T, X_i)

    # nghịch đảo ma trận  $X^T X$ 
```

```

    XTX_inv = inversion(XTX)

    # ma trận  $X^T.Y$ 
    XTY = multiply_matrix_matrix(X_T, Y_i)

    # argmin(RSS)
    theta = multiply_matrix_matrix(XTX_inv, XTY)

    # tính chuẩn bình phương tối thiểu
    rss = calculate_rss(Y_i, X_i, theta)
    if rss <= min_rss:
        min_rss = rss
        min_feature = features[i]

    print(f'Feature: {features[i]}')
    print(f'Theta: {theta}')
    print(f'Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = {rss}\n')
    draw_plot(X_i_or, Y_i, theta)

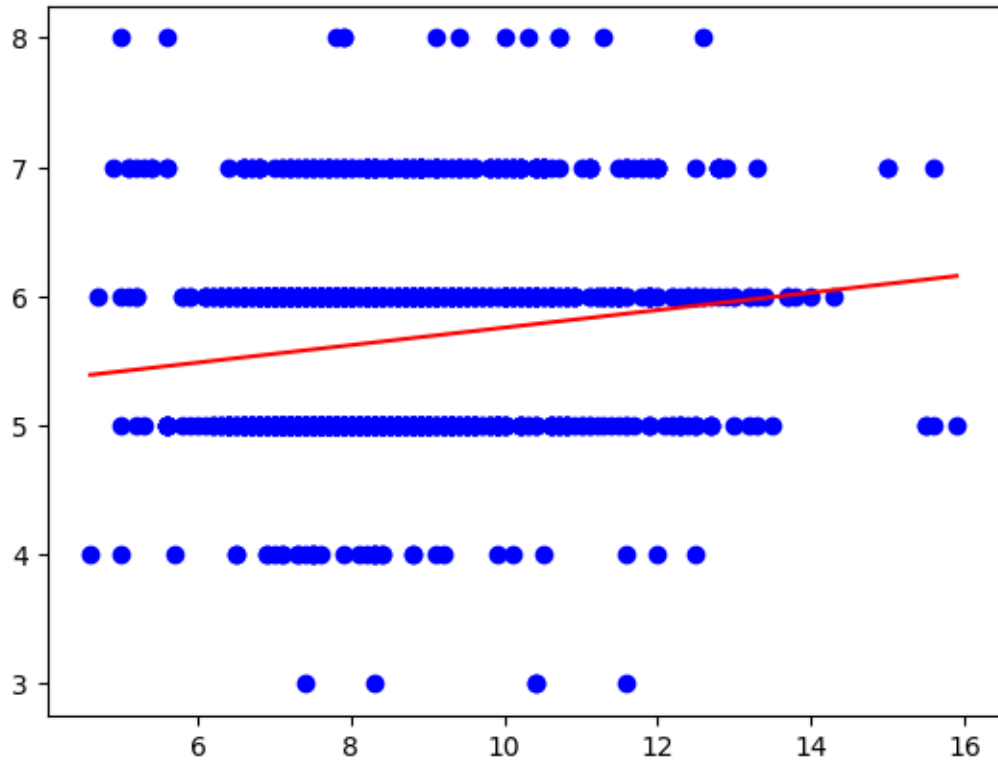
print("Đặc trưng cho kết quả tốt nhất:")
print(min_feature, ":", min_rss)

```

Feature: fixed acidity

Theta: [[5.0806344171184605], [0.06771800901930902]]

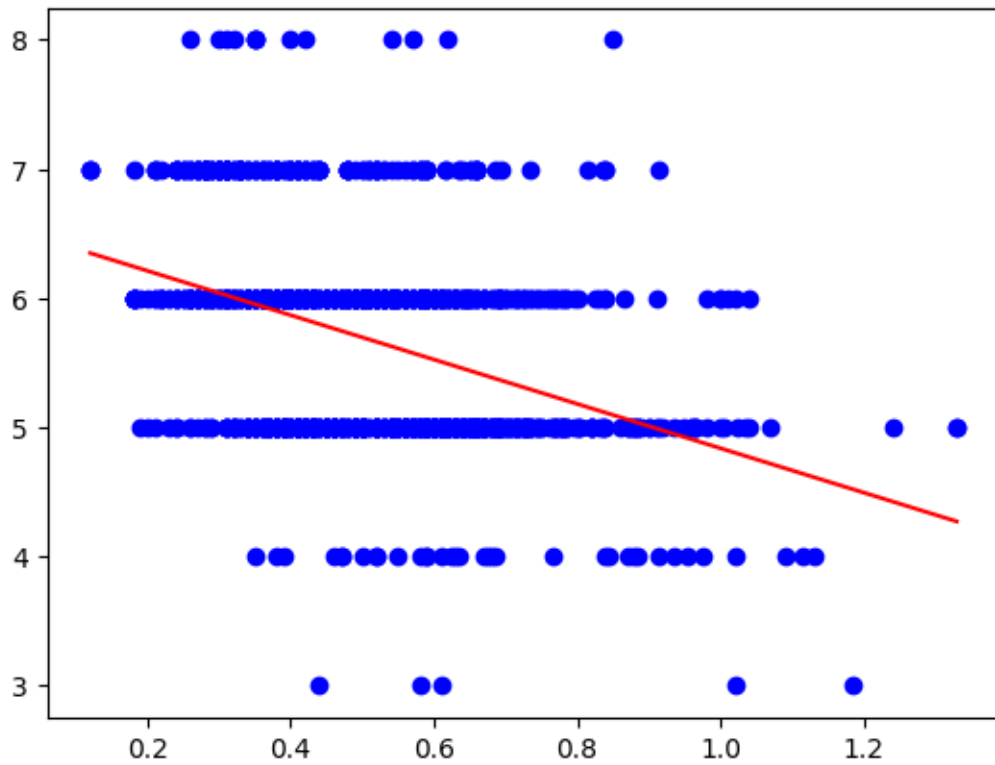
Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 27.708776606551698

Feature: volatile acidity

Theta: $[[6.555645007462523], [-1.7161788508893494]]$

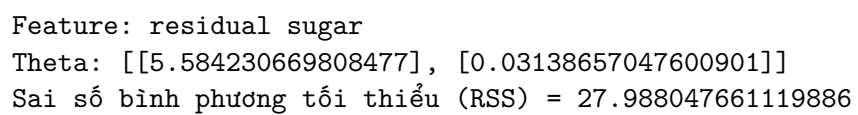
Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 25.921046257502894

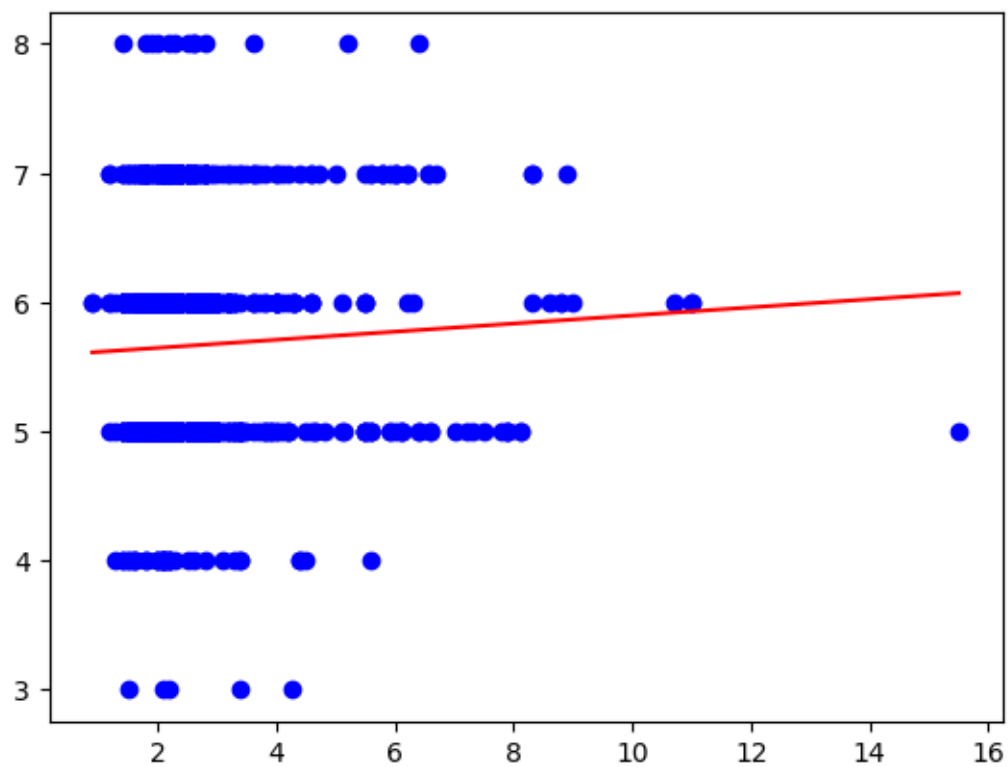

Feature: citric acid

Theta: $[[5.3892558720401205], [0.9390220038776818]]$

Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 27.28232609600131

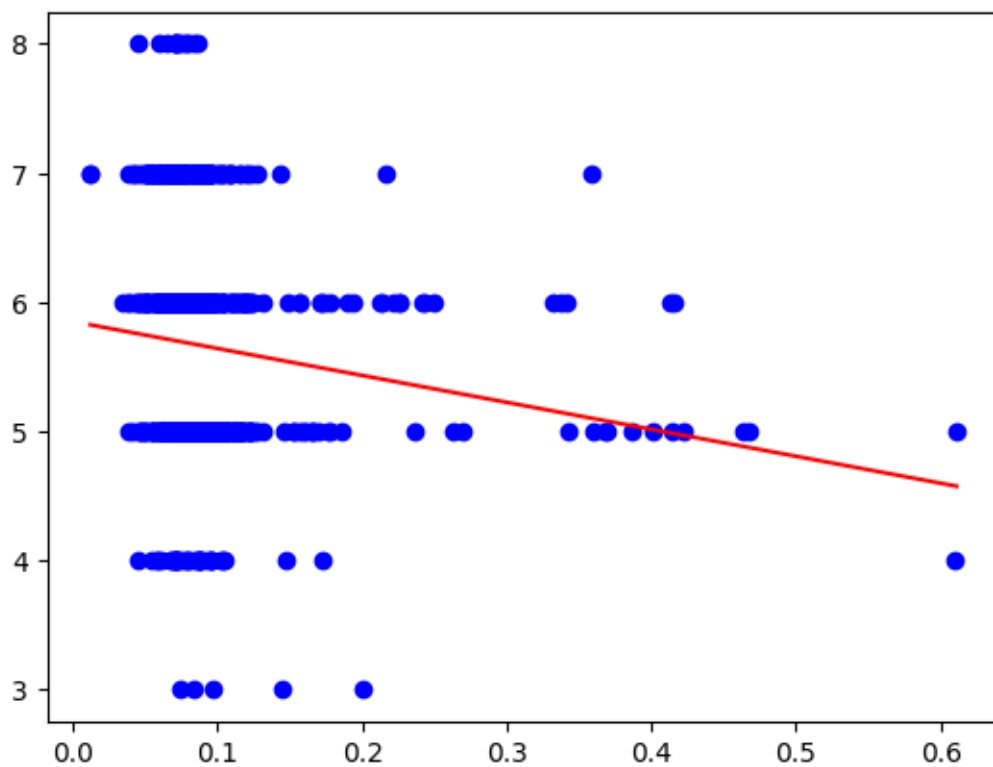

Feature: chlorides

Theta: $[[5.850916089310324], [-2.0858487441191755]]$

Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 27.80382915794736

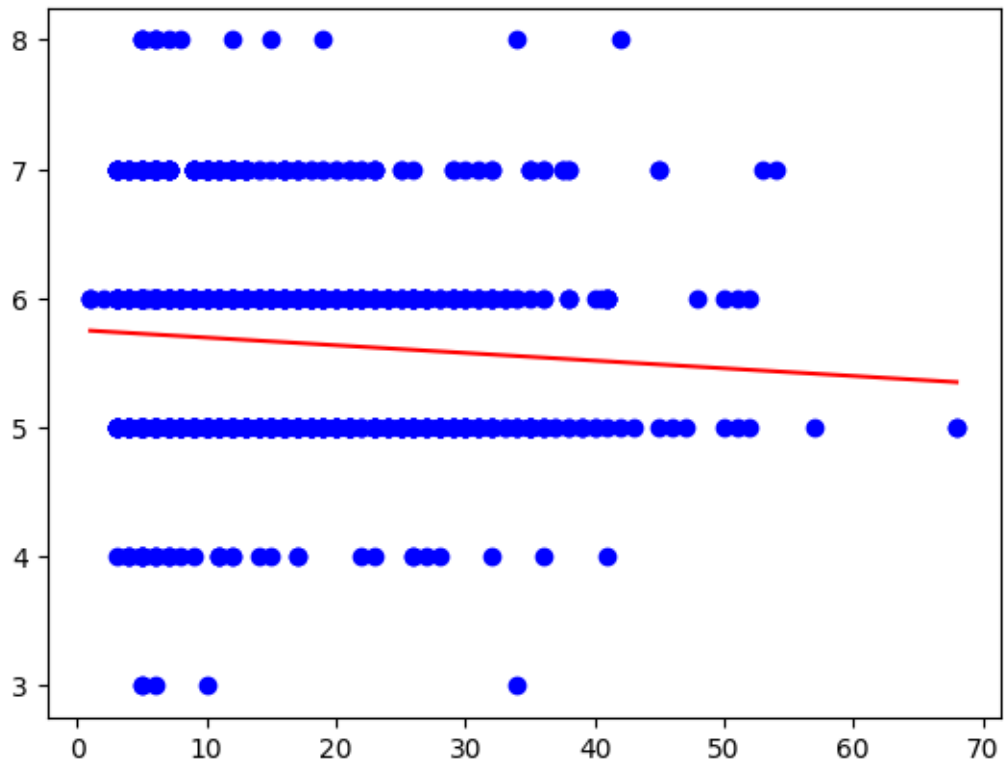

Feature: free sulfur dioxide

Theta: $[[5.755330733050995], [-0.005944492718764738]]$

Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 27.942875473161074

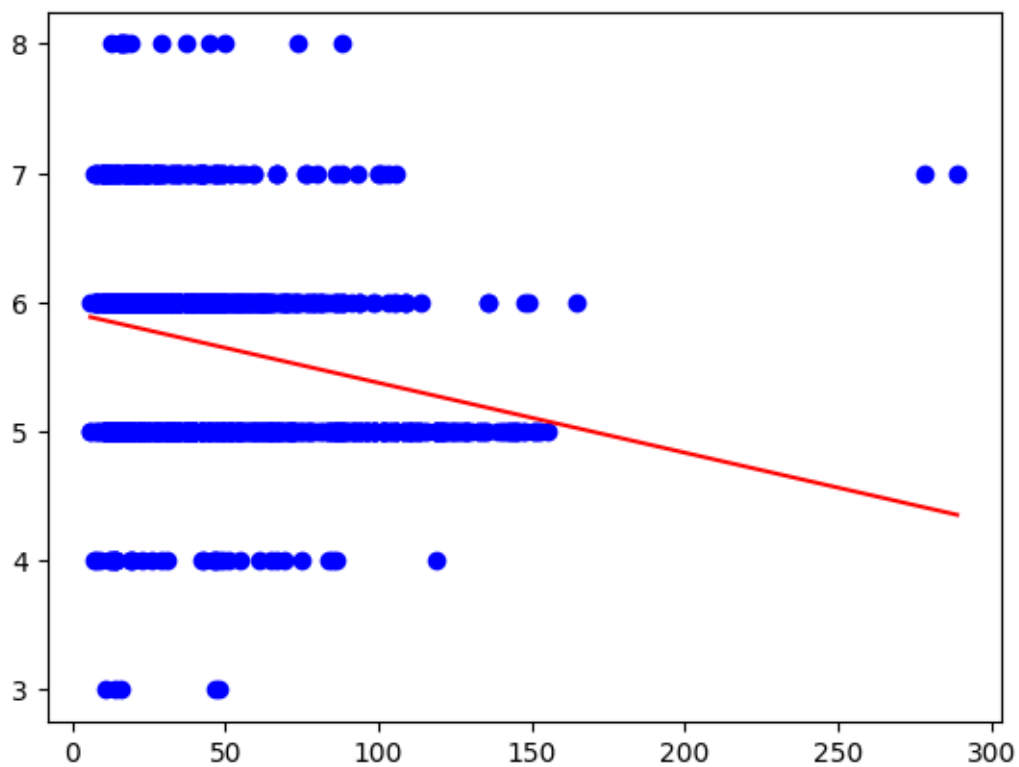

Feature: total sulfur dioxide

Theta: $[[5.918388599027951], [-0.005410537058998022]]$

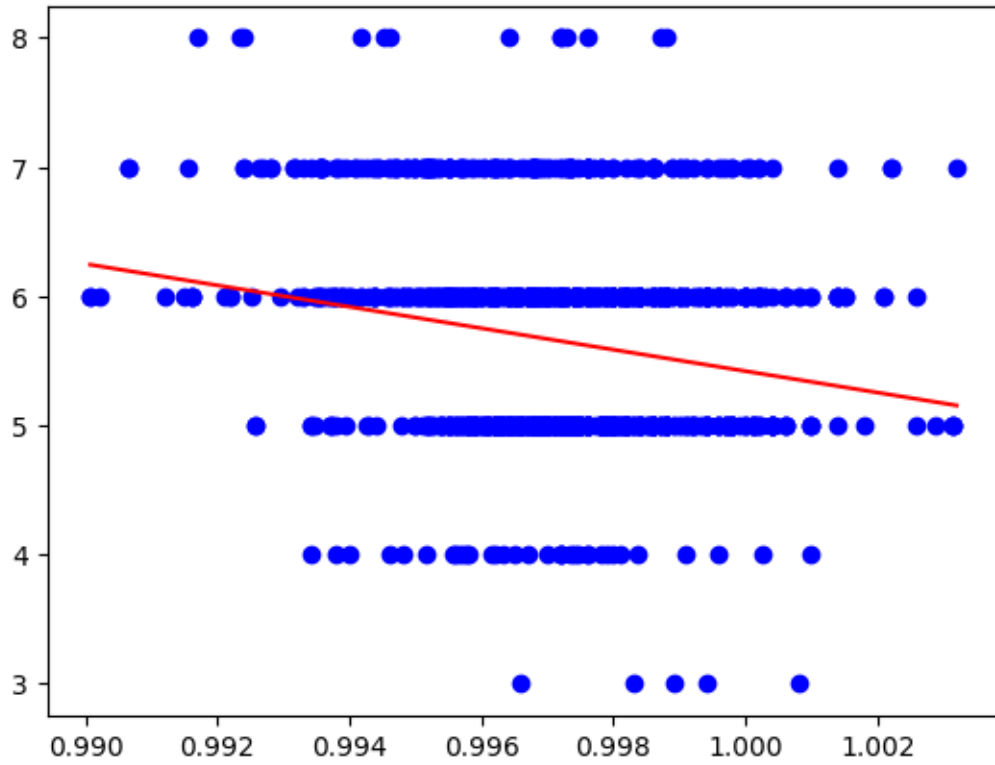
Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 27.290982072665077

Feature: density

Theta: $[[88.38811959931627], [-82.9674402163364]]$

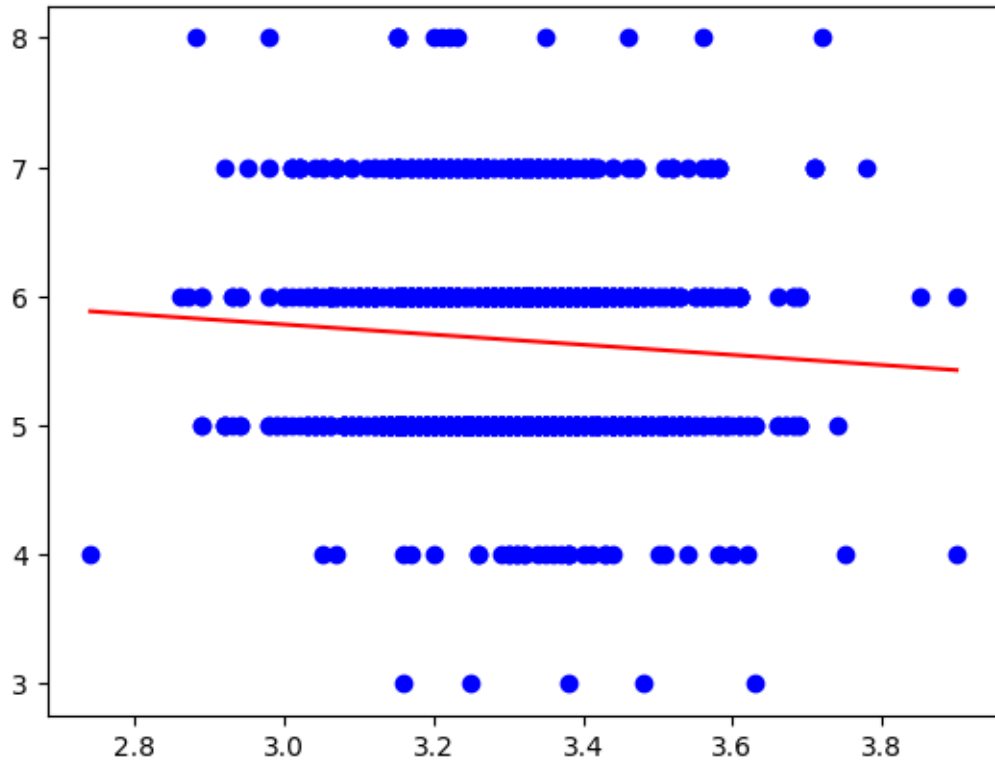
Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 27.497840577708818

Feature: pH

Theta: $[[6.958651796138838], [-0.392268901029297]]$

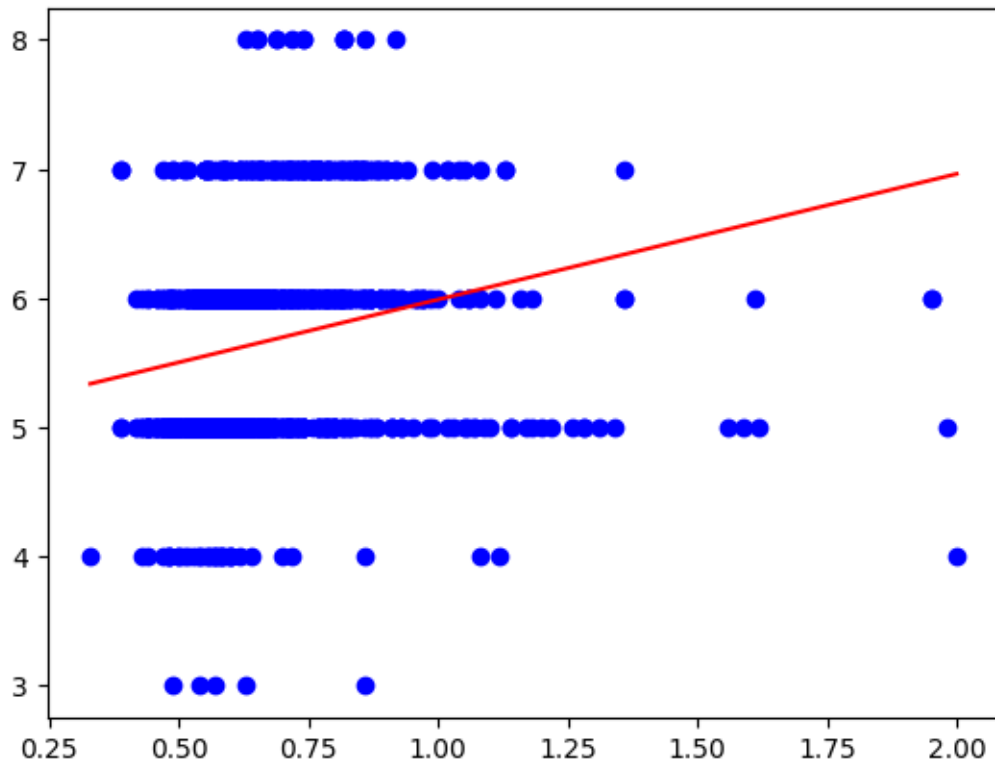
Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 27.941408153675564

Feature: sulphates

Theta: $[[5.017103749572016], [0.9727801912544578]]$

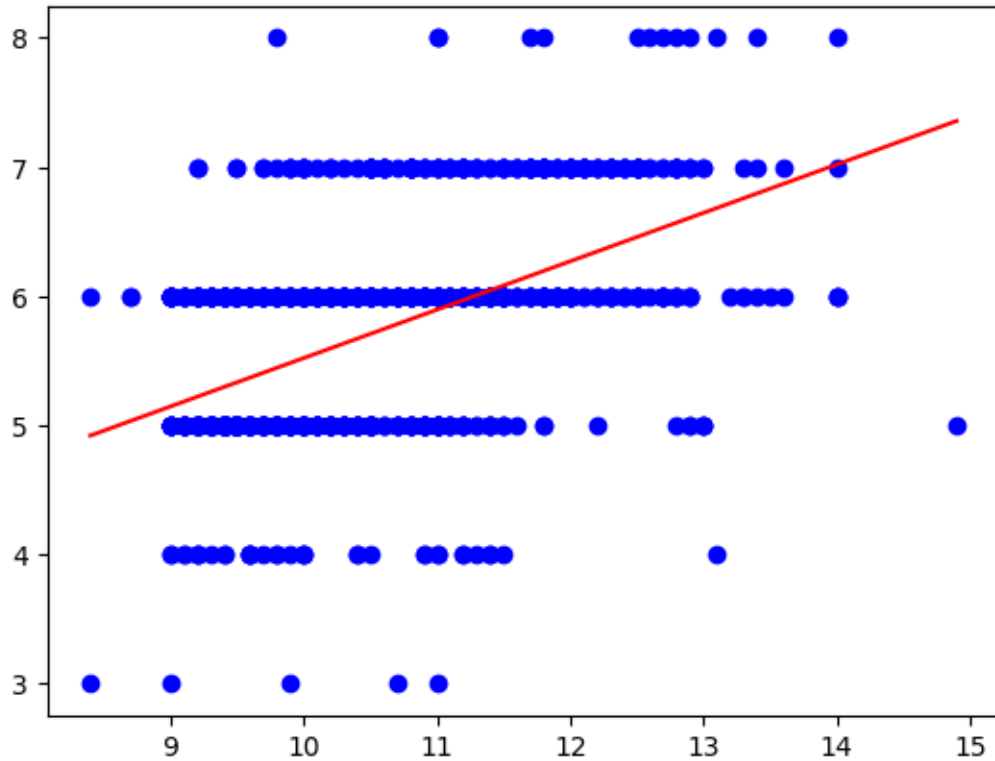
Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 27.388550316050484

Feature: alcohol

Theta: $[[1.7740758844502125], [0.37471046681695697]]$

Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 24.18005277501417

Đặc trưng cho kết quả tốt nhất:
alcohol : 24.18005277501417

6 c) Xây dựng một mô hình của riêng bạn cho kết quả tốt nhất.

6.1 Mô hình $y = \theta_0 + \theta_1 X + \theta_2 X^2$.

```
[11]: X = df.drop("quality", axis=1).values.tolist() # features
      Y = df["quality"].values.tolist() # target

      # thêm  $x^0$  và  $x^2$  vào X
      Y = [[y] for y in Y]

      X_expanded = []
      for row in X:
          expanded_row = [1] # Thêm bias term
          for value in row:
              expanded_row.append(value) # Thêm giá trị  $x_i$ 
          for value in row:
              expanded_row.append(value**2) # Thêm giá trị  $x_i^2$ 
          X_expanded.append(expanded_row)
```

```

# Tìm ma trận  $X^T.X$ 
X_T = transpose(X_expanded)
XTX = multiply_matrix_matrix(X_T, X_expanded)

# nghịch đảo ma trận  $X^T.X$ 
XTX_inv = inversion(XTX)

# ma trận  $X^T.Y$ 
XTY = multiply_matrix_matrix(X_T, Y)

# argmin(RSS)
theta = multiply_matrix_matrix(XTX_inv, XTY)

# Calculate RSS
rss = calculate_rss(Y, X_expanded, theta)

# xuất ra kết quả
print(f'Theta: {theta}')
print(f'Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = {rss}')

```

```

Theta: [[6179.516323883086], [0.2928740039570812], [-1.015276836990779],
[-1.1596219154627363], [0.0568198157114399], [-1.0363042502765438],
[0.012683767950415259], [-0.006065669939451013], [-12354.03533308953],
[3.3041645907105703], [3.2388467349190364], [0.5331773065227026],
[-0.013759625375262985], [-0.001345651866586195], [1.3922438638951462],
[-0.0026205054820547247], [-1.2083268896881236], [-0.00020313184938723639],
[1.64213995742582e-05], [6168.943296484649], [-0.5532359994122089],
[-1.3424808777682244], [-0.01360802012379736]]
Sai số bình phương tối thiểu (RSS) = 21.59595662265595

```

7 Ý tưởng thực hiện và mô tả các hàm

Triển khai thuật toán dựa trên hồi quy tuyến tính, sử dụng phương pháp OLS. Với mục tiêu cuối cùng là tìm các hệ số θ tối ưu trong mô hình bằng cách tối thiểu hóa sai số bình phương (RSS) giữa giá trị dự đoán và giá trị thực tế.

7.1 Chuẩn bị dữ liệu

- Tạo ma trận X và ma trận Y từ các đặc trưng. Tùy vào mô hình sử dụng, thay đổi giá trị của ma trận X và Y tương ứng.

7.2 Tính toán ma trận

- Tính ma trận X^T : Sử dụng hàm `transpose(X)`, tìm ma trận chuyển vị.
- Tính ma trận $X^T X$: Sử dụng hàm `multiply_matrix_matrix(XTX, X)`, nhân hai ma trận X^T và X

- Tìm ma trận nghịch đảo của $X^T X$ dựa trên thuật toán gauss-jordan với các hàm đã sử dụng tại Đề án Gauss-Jordan.
- Tính ma trận $X^T Y$: Sử dụng hàm `multiply_matrix_matrix(XT, Y)`, nhân hai ma trận X^T và Y

7.3 Tính toán tham số θ :

- Ma trận theta chứa các tham số theta được tính toán dựa trên công thức $(X^T X)^{-1} X^T Y$, sử dụng hàm `multiply_matrix_matrix(XTX, XY)`
- Từ các ma trận đã tính toán, ta sử dụng hàm `calculate_rss(Y, X, theta)`, hàm sẽ tính toán $X.\theta$ và từ đó tính chuẩn $\|Y - X.\theta\|^2$